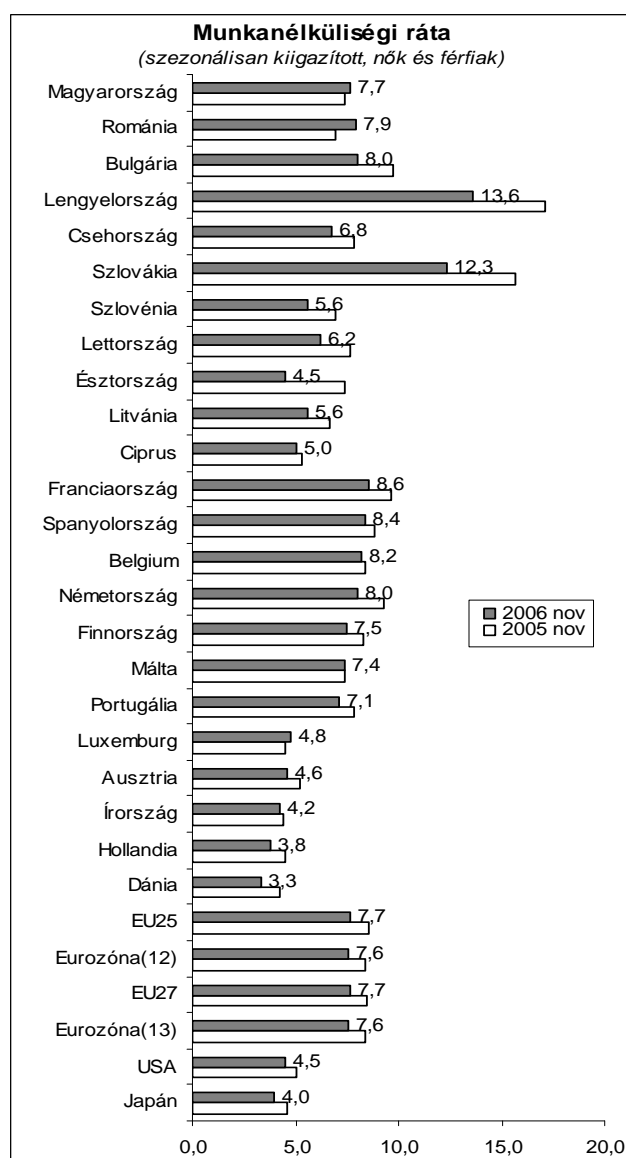

A 2006-os esztendő utolsó hónapjaiban biztatóan alakult a munkanélküliség ráta hazánkban, ugyanakkor a munkanélküliek számának csökkenése nem járt együtt az aktív népesség növekedésével. Szintén kedvező, hogy az ipari termelés nem vesztett lendületéből, továbbra is egyenletes és gyors ütemben nő, miközben az ipari termelői árak emelkedésének üteme lassul. Az építőipari termelésben azonban visszaesés tapasztalható, és tovább enyhült a reálbérek növekedése, miközben folytatódott a fogyasztói árak növekedése. A forintnak az év végi erősödés után most komoly veszélyekkel kell szembenéznie: a szakértők nem tartják kizártnak azt sem, hogy a közeljövőben a közös valuta egy egységéért 260 forintot kelljen fizetni, és a jegybanki kamatemelés sem érhet váratlanul. Pozitívumként értékelhető még a szélessávú internet-előfizetések terjedésének folytatódása.

Munkanélküliség

Az Eurostat eredményei szerint 2006 novemberében a január elseje óta 27 tagállamból álló Európai Unió egészét tekintve 7,7%-os a szezonálisan kiigazított munkanélküliségi arány, szemben a 7,8%-os októberi és a 8,6%-os tavaly novemberi rátával. A Szlovéniával kibővült eurózóna munkanélküliségi mutatója 7,6%-on áll, míg egy évvel korábban 8,4% volt. 2006 novemberében a legalacsonyabb munkanélküliségi rátával Dánia (3,3%), Hollandia (3,8%), Írország (4,2%), Észtország (4,5%) és Ausztria (4,6%) dicsekedhet, míg a legrosszabb mutatót Lengyelország (13,6%), Szlovákia (12,3%), Görögország (8,7%), Franciaország (8,6%) és Spanyolország (8,4%) produkálta. 2005 és 2006 októberé között a 25 korábbi tagállam közül 20 regisztrált csökkenést a munkanélküliségi rátájában, a legnagyobb arányú esés Észtországban (7,4%-tól 4,5%-ra), Dániában (4,3%-ról 3,3%-ra), Szlovákiában (15,7%-ról 12,3%-ra) és Lengyelországban (17,1%-ról 13,6%-ra) történt. Három tagállamban növekedett a munkanélküliség tavaly szeptember óta: az Egyesült Királyságban 4,9%-ról 5,5%-ra, Luxemburgban 4,5%-ról 4,8%-ra, és hazánkban 7,4%-ról 7,7%-ra. Máltán nem változott a munkanélküliek aránya. 2005 és 2006 novemberé között a férfiak munkanélküliségi rátája 7,7%-ról 6,7%-ra csökkent, a nőké pedig 9,7%-ról 8,9%-ra mérséklődött az EU25-ökben, ahol 2006 novemberében 16,7%-os volt a 25 éven aluliak munkanélküliségi rátája az egy évevel korábbi 18,3%-hoz képest. 2006 októberében a legalacsonyabb fiatalkorú munkanélküliségi aránnyal Dánia (6,5%), Hollandia (6,5%), Írország (8,6%) és Ausztria (9,0%) rendelkezett, míg a legmagasabb értékeket Lengyelországban (27,4%), Görögországban (24,7%), Szlovákiában (24,3%) és Franciaországban (21,4%) mérték. Végezetül, 2006 novemberében az Egyesült Államok munkanélküliségi rátája 4,5%, Japáné pedig 4,0% volt.

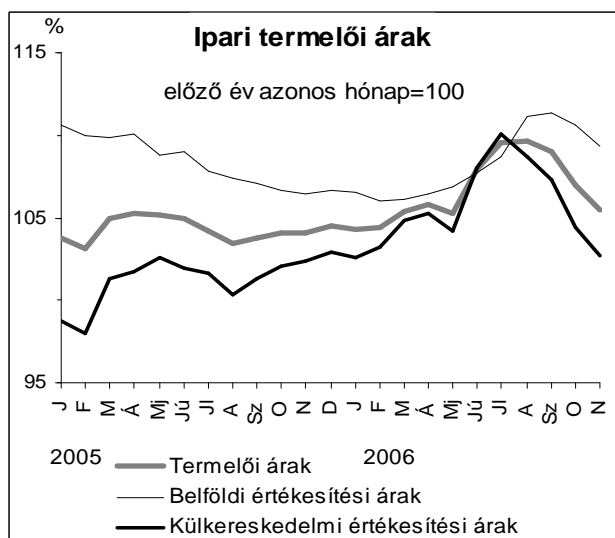
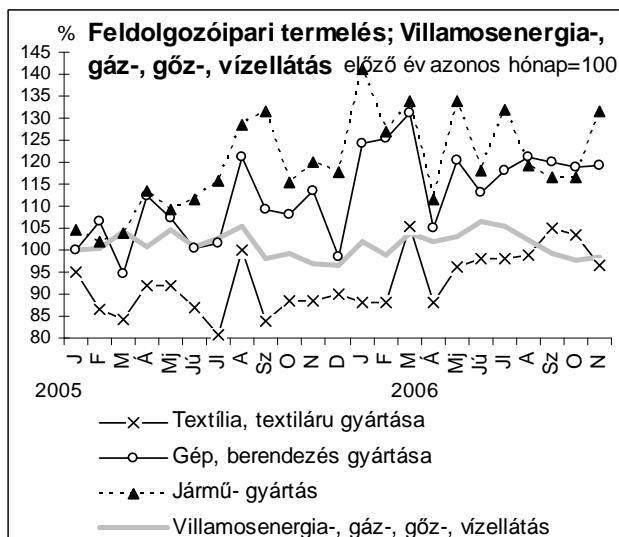
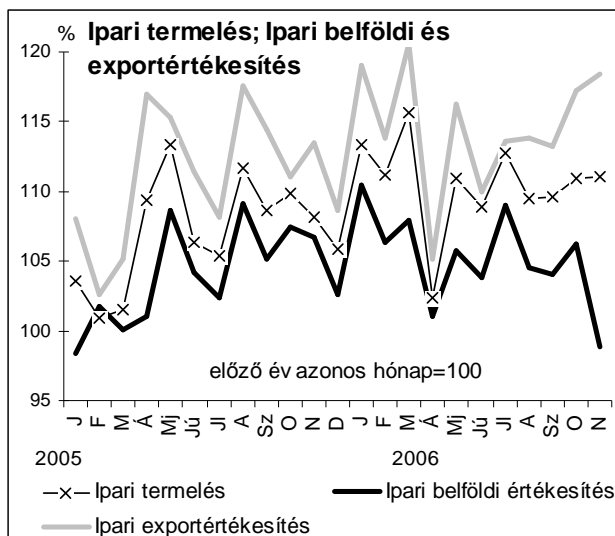

Ipari termelés

Az ipari termelés továbbra is egyenletes, magasnak mondható ütemben nő. A termelés novemberben 10,8%-kal, az év első tizenegy hónapjában 10,3%-kal (2005 azonos időszakában 7%-kal) volt nagyobb az egy évvel korábrinál. A belföldi eladások volumene az év folyamán első ízben novemberben csökkent kissé, ugyanakkor az export a második féltéven belül a legmagasabb dinamikát mutatta, így az összes eladás 9%-kal emelkedett. A január–novemberben értékesített ipari termékek több mint felét (56%-át) kitevő export 15%-kal, a belföldi értékesítés 5%-kal haladta meg a 2005 első tizenegy havit. Az ágazatok közül változatlanul a nagy súlyú, javarészt exportra támaszkodó gépipari alágak jelentik az ipari növekedés motorját: a járműgyártás 25%-kal, a gép, berendezés gyártása 19%-kal, a villamos gép, műszer gyártása 13%-kal nőtt január–novemberben. Átlag felett bővült még a bőr, bőrtermék gyártása, a gumi-, műanyaggyártás, a kohászat és a máshová nem sorolt feldolgozóipari alág termelése. Csökkenés két ágazatban volt megfigyelhető: a textiliparban (2,9%) és a kokszyártás, kőolaj-feldolgozásban (1,8%), bár ez utóbbiban újra megindult a termelés növekedése, és novemberben 12%-os volumennövekedést mértek. A villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás termelése szeptember óta – elsősorban az enyhe időjárás következtében – csökken, az ágazat kibocsátása tizenegy hónap alatt 1,6%-kal nőtt.

Ipari termelők árak

Az ipari termelők árak emelkedésének üteme novemberben 5,5%-ra csillapult az előző hónapokat jellemző 7–10%-ról. E mögött az exportárak mérséklődő növekedése áll (2,7%), ami a forint novemberi erősödéséből származott (lásd később). A január–novemberi átlagos áremelkedés 2006 azonos időszakához képest 6,7% volt, ezen belül a belföldön értékesített áruk körében 8,3%, az exportcikkek esetében 5,6%. A különbség oka a teljes egészében hazai piacra termelő és a belföldi értékesítés közel 26 százalékát képviselő villamosenergia-, gáz-, gőz- és vízellátás ágazat árának 16%-os emelkedése. A feldolgozóipari ágazatok közül a fémalapanyag, fémfeldolgozási termékek gyártása ágazatban nőttek a legjelentősebben, 11,3 százalékkal az árak. A hosszú hónapokon keresztül jellemző magas árnövekedési ütem után kismértékű, 0,2 százalékos árcsökkenés következett be a kőolaj-feldolgozás ágazatban. A többi ágazatban az árnövekedés mértéke 1,6 százalékos és 9,4 százalékos között alakult, a feldolgozóipar egészében pedig az elmúlt egy év alatt 5,7 százalékkal emelkedtek az árak.

Építőipar

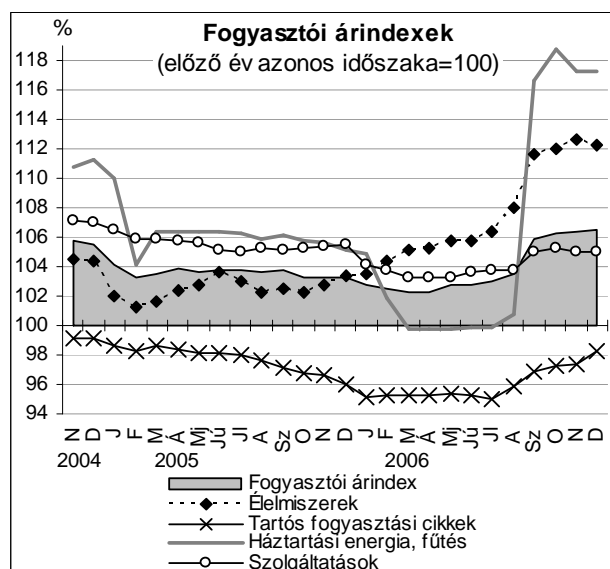
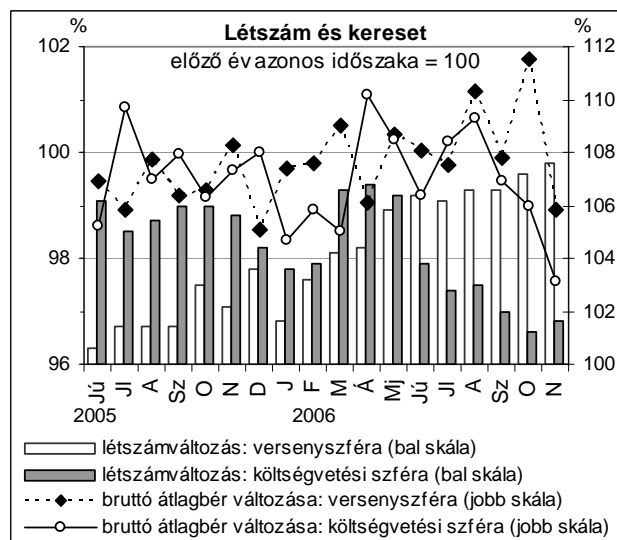
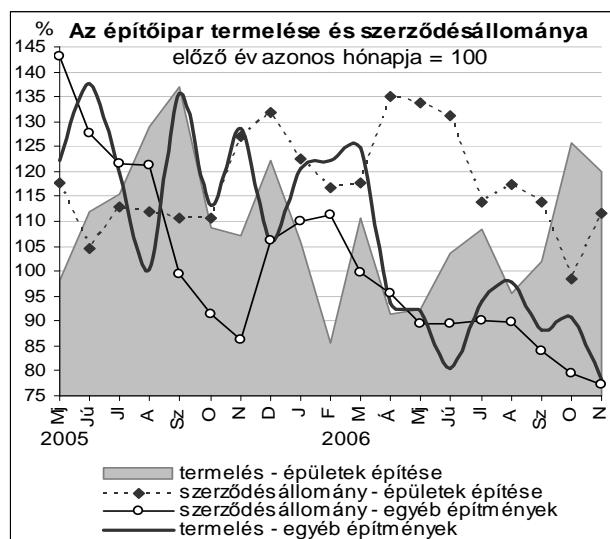
Az építőipar nem tudta megismételni októberi teljesítményét, és az év nagyobbik részéhez hasonlóan novemberben ismét csökkent a termelése az egy évvel azelőttihez képest (4,5%-kal). Január–novemberben 1,4%-kal volt alacsonyabb a termelés volumene, mint egy évvel korábban. Ezen belül markánsan különbözik a két építményfőcsoport dinamikája. Az épületek építése 4,2%-kal nőtt a visszaeső lakásépítési kedv ellenére, főként néhány nagy értékű kereskedelmi, ipari beruházás következtében. Az utakat, műtárgyakat is magában foglaló egyéb építmények főcsoport termelése viszont kétévi 20–20%-os emelkedés után 7%-kal csökkent, ami mögött a magas bázison kívül az útépitések csökkenése áll. Az építőipari szerződésállomány és az év folyamán kötött szerződések volumene egyaránt alacsonyabb a tavaly november végén mérténél.

Létszám és kereslet

A legalább ötfős vállalkozásoknál és a költségvetési intézményeknél 2 millió 792 ezer fő állt alkalmazásban az év első tizenegy hónapjában, lényegében ugyanannyi, mint egy évvel korábban. A vállalkozásoknál alkalmazásban állók száma 0,6%-kal, bruttó nominális átlagkeresetük pedig 8,6%-kal nőtt. Ezzel szemben a költségvetési intézményeknél 2,1%-os létszámcsökkenés és mérsékeltebb, 6,6%-os béremelkedés volt megfigyelhető. Összességében a nemzetgazdaságban a bruttó nominális átlagkereset 7,7, a nettó pedig 7,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Ezen belül novemberben csak 3,8%-kal nőtt a nettó átlagkereset, ugyanis ezt szeptember óta jelentősen befolyásolja az alkalmazottakat terhelő egészségbiztosítási és munkavállalói járulékemelés. Különösen a költségvetési szférában erős ennek a hatása, ugyanis itt mérséklődött a bruttó bérek emelkedése is, így mindössze 0,4%-kal növekedett a keresetek nettó értéke (a versenyszférában 5,6%-kal).

Fogyasztói árak

A fogyasztói árak 2006-ban 3,9%-kal emelkedtek, ami némileg magasabb, mint a 2005-ben mért – több évtizede a legalacsonyabbnak számító – 3,6%-os pénzromlási ütem. A fogyasztási javak főbb csoportjai közül 2006-ban legnagyobb mértékben az élelmiszerek ára nőtt, 7,7%-kal, amit részben az importált termékek előző évinél nagyobb ütemű drágulása, részben a hazai élelmiszeripar termelői árának második félévben tapasztalt gyorsabb emelkedése okozott. A gáz- és villamosenergia-árak szeptemberi emelése miatt a háztartási energia 6,4%-kal drágult az év folyamán. A szolgáltatások árszínvonala átlaghoz közeli mértékben (4,1%-kal) nőtt, a ruházati cikkek és a tartós fogyasztási javak ára csökkent.

Államháztartás

Az államháztartás pénzforgalmi szemléletű, konszolidált hiánya (helyi önkormányzatok nélkül) – a Pénzügyminisztérium előzetes adatai szerint – decemberben 333 milliárd forint volt. Ezzel a 2006. évi deficit az egy évvel korábbinak a duplájára, 2 billió forintra emelkedett. A növekedés a központi költségvetésben 1,4 billió forint volt, amit mérsékelt a társadalombiztosítási alapok előző évinél kisebb hiánya, valamint az elkülönített állami pénzalapok nagyobb szufficitje. A Pénzügyminisztérium várakozásai szerint az államháztartás pénzforgalmi hiánya 2007 januárra 224,6 milliárd forint lesz, az első negyedévre 894,9 milliárd forint, 2007 egészére pedig 1.582 milliárd forint, ami a GDP 6,3 százalékával egyenlő

A forint/euró és a dollár/euró árfolyam

A tavaly évvégi jó teljesítménye után nehéz napok várnak a forintra, az elemzők többsége szerint hosszú időre 260 forint fölé kerülhet az euró ára. Megtörni látszik a hat hónapja tartó optimizmus, a magas hozamú devizákat – a török líra, a dél-afrikai rand mellett a forint és a zloty is idetartozik – az amerikai állampapírok növekvő hozama küldi a padlóra, vagyis a szakértők szerint most nem Magyarország-specifikus tényezők állnak a forintgyengülés hátterében. A legfrissebb amerikai makroadatok a tengerentúli gazdaság vártnál jobb állapotát jelzik. Ennek nyomán szűkül a fejlődő piacok kamatelőnye, a befektetők elfordulnak a régió devizáitól. Ráadásul az amerikai kamatemelési várakozások újabb fellángolása nyomán megnőtt a dollár/euró árfolyam volatilitása, amely még inkább megingatja a fejlődő piaci befektetőket. Így könnyen elképzelhető, hogy repülőrajtot kénytelen majd venni az MNB márciustól regnáló új elnöke, aki egyre nagyobb valószínűséggel kénytelen lesz kamatemeléssel kezdeni jegybankelnöki karrierjét.

Távközlés

Az internet-előfizetések száma szeptemberben meghaladta az 1,1 milliót, ami az egy évvel korábbi állapothoz képest 30%-os növekedést jelent. Folytatódtak az internet-előfizetők körében 2005-ben megkezdődött jelentős szerkezeti átalakulások, vagyis tovább csökkent jelentőségéből a modemes internetezés - amely most már csak az előfizetők egynegyedére jellemző - a szélessávú technológiák terjedésének köszönhetően: 60%-kal nőtt a DSL-technológiával csatlakozók száma, és megduplázódott a kábeltévé előfizetők tábora. Ez utóbbiak az összes előfizetés 57%-át teszik ki.

Forrás: KSH, MNB, Eurostat

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon: MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2006/december, Budapest

